

A top-down view of a dining table with blue plates, glasses of wine, and a centerpiece of flowers. The table is set with various dishes, including a salad, a sausage, and some bread. The background is a wooden table.

COOP ENERGI

COOP

Energiforum Danmark 2023

Agenda

- **Hvorfor Energiledelse?**
- **Roadmap -vejen mod positiv bygningsdrift**
- **Fra Energistrategi til målbare handlingsplaner**
- **De bærende elementer & brugeradfærd**
- **Hvad har vi fået ud af Energiledelse?**
- **Spørgsmål og dialog**

COOP ENERGI

Coop i tal

Markedsandel på 33%
Ca. 1000 butikker

43 mia. kr.
Coops omsætning
om året

Knap **40.000**
medarbejdere - og en
af Danmarks største
elevpladser med
900 elever

Vi har **45.000**
varenumre

2.500
leverandører

Samlede energiforbrug:

- Coops ejede butikker (50)
- Brugsforeninger (40%)
- Lager og logistik (10%)

Hvorfor Energiledelse?

Retrospektiv:

- Coop ISO 50001 certificeret i 2016
- Ændret fokus til Klima i 2019 og mister certificeringen i 2020
- COOP skal aflevere Energisyn på 90% af energiforbruget i 2021 **ELLER** implementere Energiledelse, for at opfylde lovkrav

Lovkrav: Energiledelse vs. Energisyn

Ambitiøs klimamålsætning

‘Herre i eget hus’

COOP ENERGI

Energisyn vs. Energiledelse

Energisyn:

Fordele

- Det billigste valg
- Skal “kun” udføres hvert fjerde år
- Identificere områder med væsentligt energiforbrug
- Ingen pligt til at gennemføre energibesparende projekter
- Skaber overblik over energiforbrug, art og anvendelse
- Identificere og beskriver løsningsforslag til energibesparende projekter

Ulemper

Ingen vedvarende effekt
Risiko for at besparelsesforslagene ikke bliver gennemført, og at omkostningerne ikke tjenes hjem
Må kun udføres af registrerede energisynskonsulenter

Energiledelse:

Fordele

- Medføre ofte større energibesparelser, øger konkurrenceevnen og styrker CSR-profilen
- Sikre ledelsens engagement og definere deres forpligtigelser
- Skaber overblik over energiforbrug, art og anvendelse
- Sikre energirigtigt indkøb og design
- Organisere energispare indsatsen i hele virksomheden
- Definere energipolitik, energimål og handlingsplan
- Opretholder fokus på energi, KPI'er og baseline(s)

Ulemper

Kan være tids- og ressourcekrævende at implementere
Skal certificeres af akkrediteret virksomhed hvert tredje år

Coops energi målsætninger

Coop skal være klimapositiv i 2030 med år 2018 som baseline. Omregnet til energital svarer det til ca. 17% reduktion

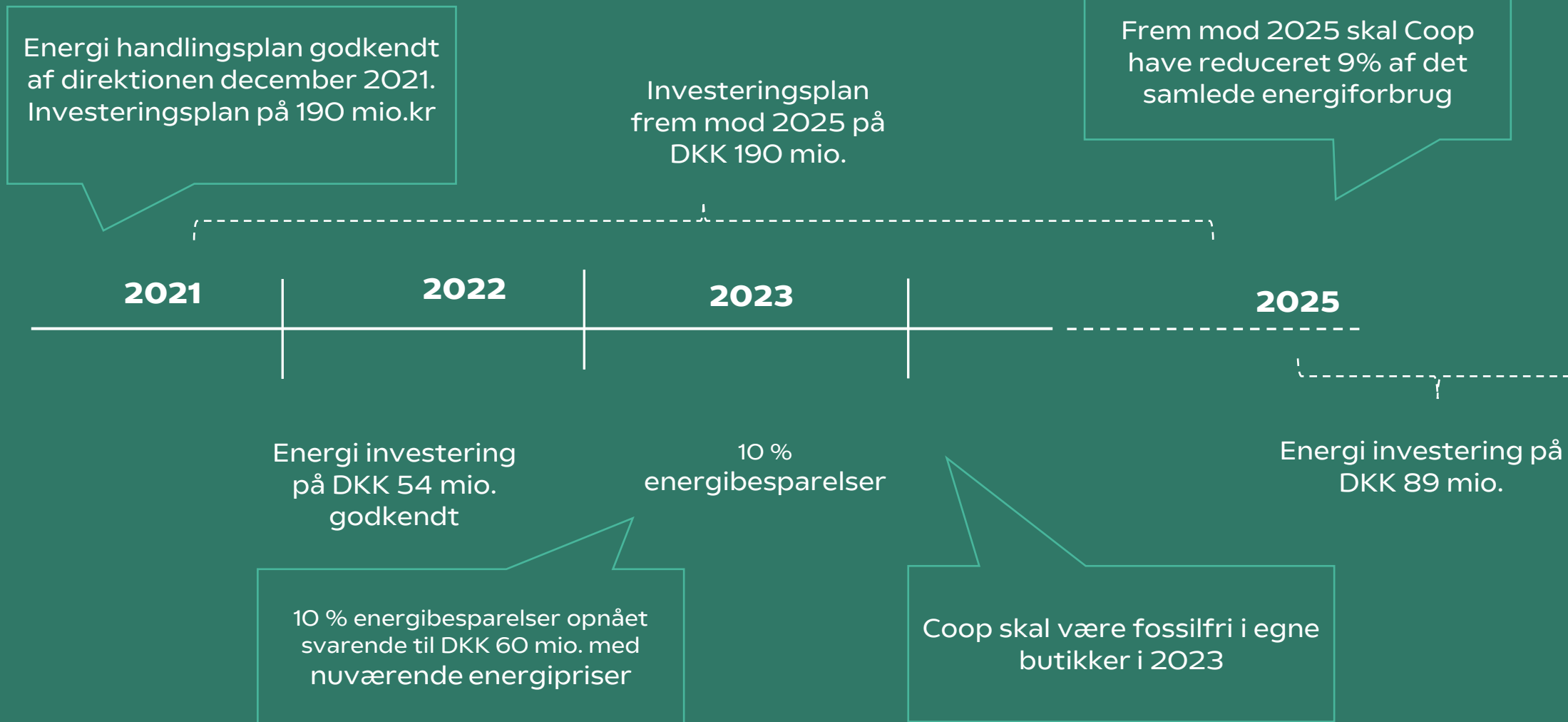
Frem mod 2030 skal Coop have sparet 90GWh, svarende i omegn til 23.000 husstandes energiforbrug

Frem mod 2025 skal Coop have sparet 45GWh, svarende til 9% reduktion

Coop skal være fossilfri i egne butikker i 2023

Roadmad til klimapositiv bygningsdrift

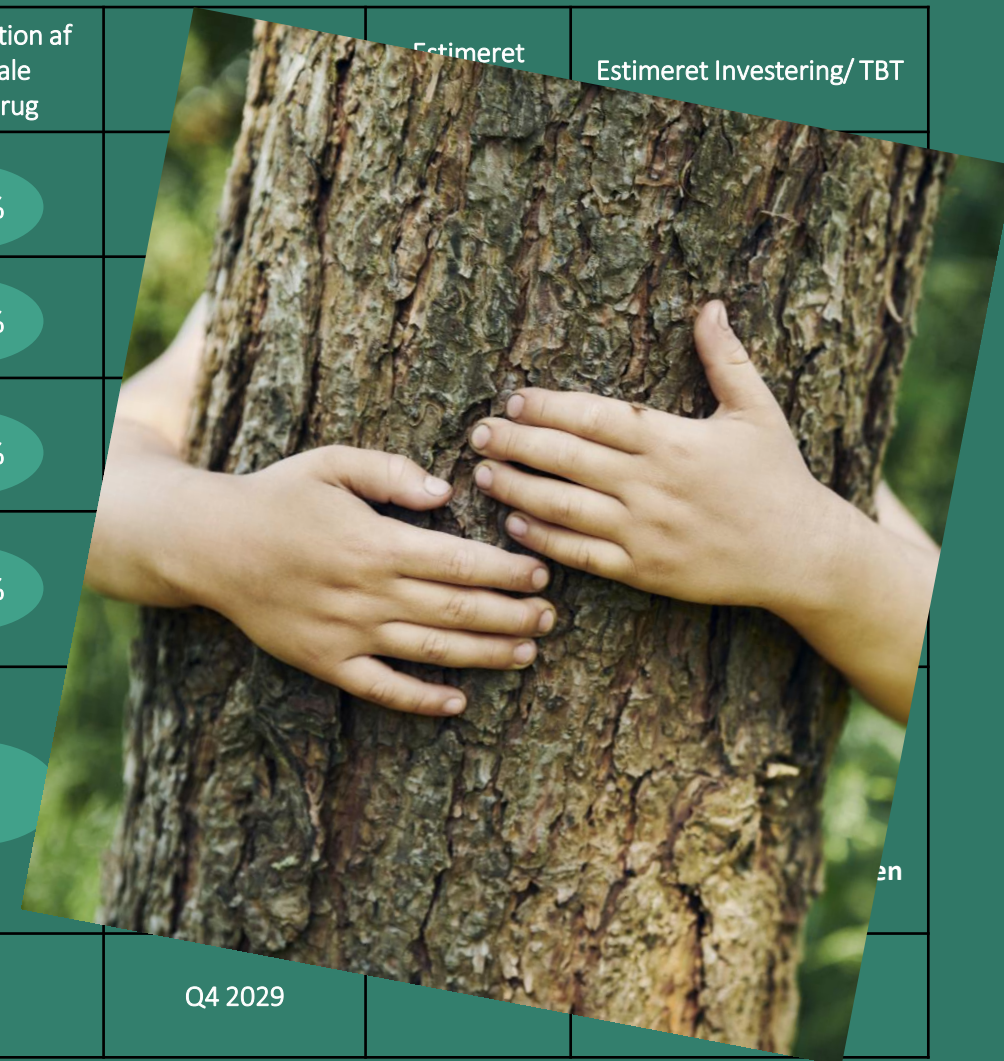
Fra Energistrategi til målbare handlingsplan 1/2

Projekt	Beskrivelse	Samlet reduktion af Coops totale energiforbrug	Deadline	Estimeret ekstra investering/ TBT	Estimeret Investering/ TBT
Nyt EMS system	100% Integration med Energidata øger samarbejde mellem Coop og Energidata vil både på den korte og lange bane sikre bedre løsninger.	-1 %	Q1		
Adfærd og oplysning om energirigtige tiltag	En del af Energiledelse. Medarbejderoplysning om hvad den enkelte butik kan gøre for at reducere energiforbruget, som fx minimere impuls kølere, sænke temperaturen, belysningsstyring etc. Der ligger et større potentiale som endnu ikke er kortlagt				Kortlægning er igangsat
Varmestrategi i butikker, lagre og kontorer	<ul style="list-style-type: none"> • Bedre udnyttelse af overskudsvarme både internt og til salg i Coops butikker. • Lagre ændres fra komfortvarme til varesikring • Ny indeklimastandard til kontorer 	-2,4 %			
"Smart grid"	Coop skal bidrage til den grønne omstilling – og sikre en langsigtet økonomisk gevinst mod 2025 og 2030, ved at stille dele af elforbruget til rådighed for elnettet.				Energi-strategisk projekt
Energiledelse fase 2 (Kontorer og lagerfaciliteter)	<ul style="list-style-type: none"> • Sikre langsigtede mål, handlingsplaner, ledelsesfokus og fremdrift • COOP kan arbejde målrettet og systematisk på at efterleve de politiske klima- og energimålsætninger 	-0,4 %			

Fra Energistrategi til målbare handlingsplan 2/2

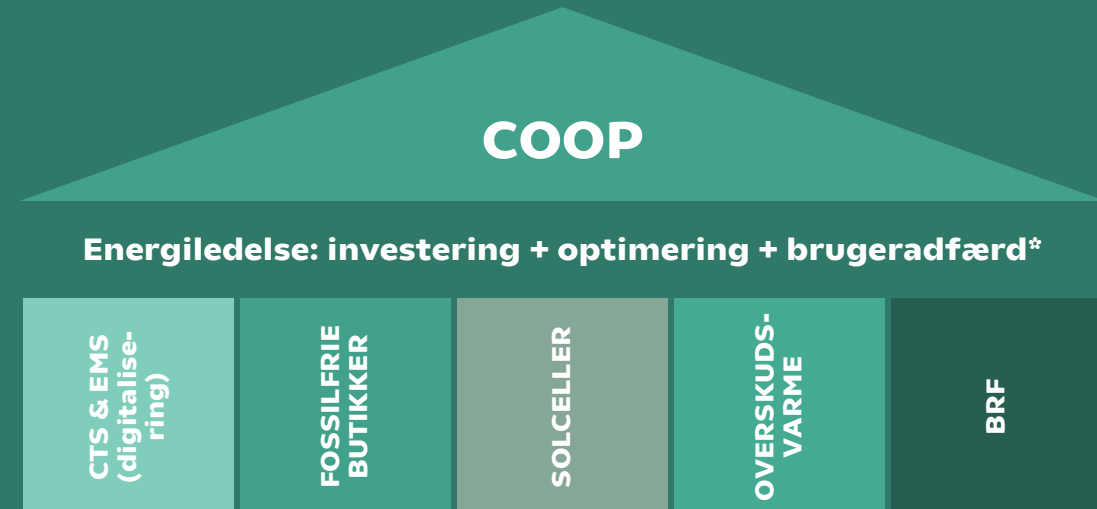
Projekt	Beskrivelse	Samlet reduktion af Coops totale energiforbrug	Estimeret	Estimeret Investering/ TBT
Overskudsvarme	Coops butikker og lagerfaciliteter skal udnytte "grøn" energi fra køleproduktion, og derved minimere fjernvarme optaget fra det offentlige net.	-4,4 %		
Udfasning af olie & gas	Udfasning af olie og gas i butikker og lagerfaciliteter skal sikre at Coop går fra "sort til grøn" energi	-0,5 %		
Solceller	Solcelleprojekt 2.0 skal årligt bidrage med 3,8 GWh Coop fordobler vedvarende energi og dækker øget elforbrug til varmepumper	-0,7 %		
Behovsstyring af lys på lagre	Alle lagre har i 2018 fået udskiftet til LED. Alle lokationer står til udskiftning grundet "end of life". Ved samtidig at opdatere med behovsstyring opnår Coop en væsentlig besparelse	-0,3 %		
Total Energitiltag	Samlet handlingsplan vil reducere Coop familiens samlede energiforbrug med -9 procent mod 2025	-9 %		
HFC udrulning	Lovpligtig og tidligere godkendt udskiftningsplan af HFC køleanlæg til Co2 køleanlæg		Q4 2029	

De bærende elementer mod 2030

- Digitalisering - styring af intelligent driftsværktøj
- Fossilfrie butikker
- Solceller
- Overskudsvarme
- BRF - afgørende for at nå 2030 må
- HFC udfasning- lovkrav 2030

**Det er ikke nok med nye investeringer, hvis ikke vi har brugeradfærden med*

Fælles digital platform

- Tidligere flere styringsystemer til at indsamle data
- Fælles digital platform - åbner op for nye muligheder fx regulerkraft-marked, Lars Larsen effekt
- Leverandørstyring og sparringspartner til at overvåge: alarmer, temperaturer, CMR mm - essentielt for et effektivt energiledelsessystem

COOP ENERGI

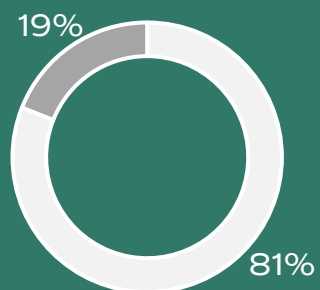
Brugeradfærd –og design

Undersøgelser viser

Vi taler mere og mere om klima og bæredygtighed, men det er svært at omsætte til konkret adfærd.

Halvdelen af os lader fx lyset brænde på jobbet?

Hjemme

■ Ja ■ Nej

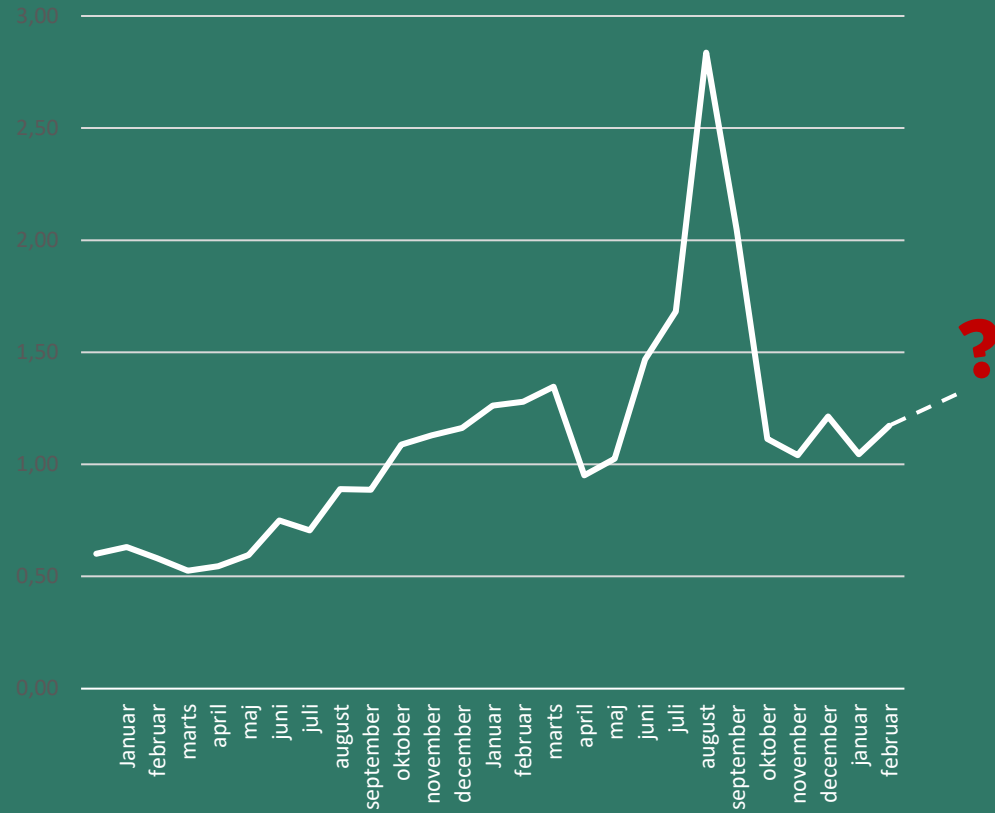
På arbejdspladsen

■ Ja ■ Nej

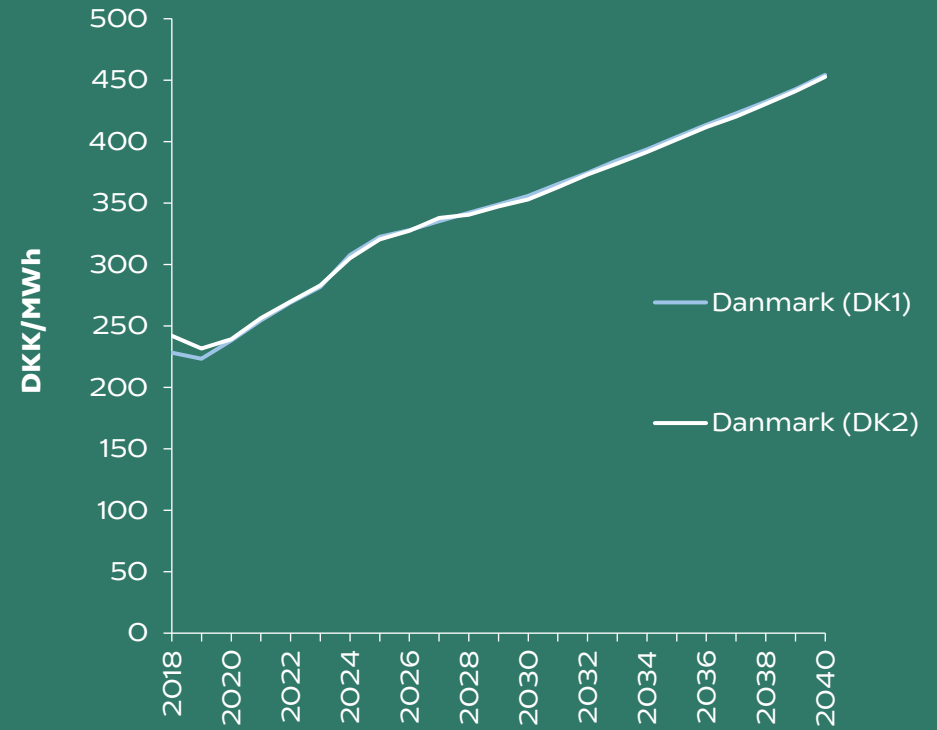
Hvad skal der til før vi ændrer adfærd på jobbet?

Graf elprisudvikling

Stigning på 200% siden januar 2021

Elpriser prognose

Kilde: EnergiNet

Eks. pauseskærm & sparekatalog

Tænd/sluk ur

30%

Pr. kølemøbel
uden kølekrav

Låg

25%*

Pr. Impulskøler
åbne

Hæv gradtallet

7%
pr. grad

Pr. kølemøbel
uden kølekrav

Benyt natgardin

10%

Pr. impulsskab
uden for åbning

Køleskab

Slimline
1.500
DKK/år

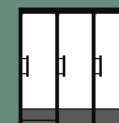
Køleskab

enkelt-dørs
2.200
DKK/år

Køleskab

to-dørs
2.900
DKK/år

Køleskab

tre-dørs
2.700
DKK/år

Impulskøler

liggende, åben
4.600
DKK/år

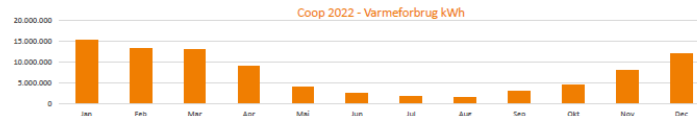
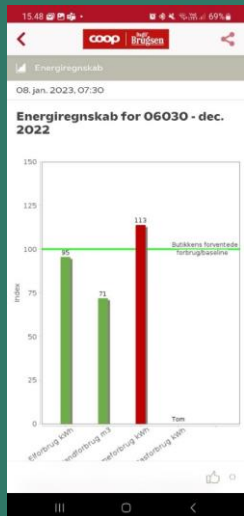
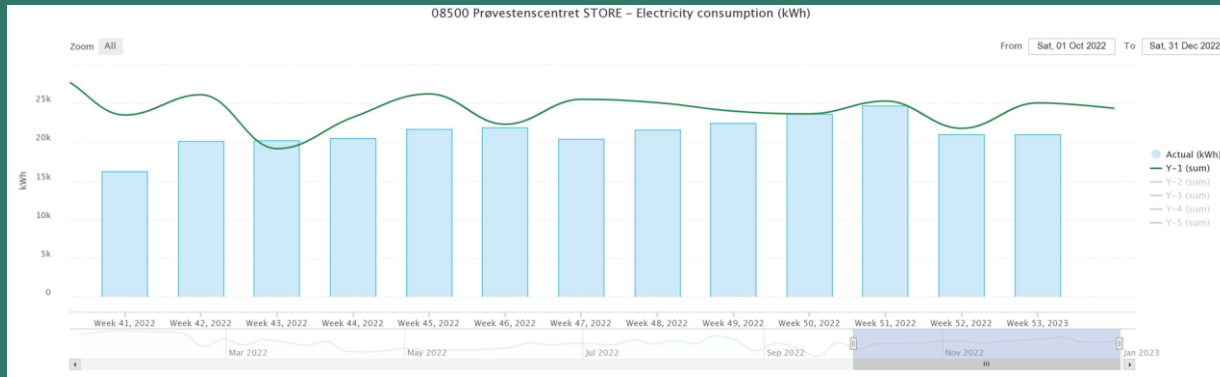

Impulsskab

stående, åben
6.400
DKK/år

*pris per 1kWh = 1,7kr august 2022

Overblik over energiforbruget

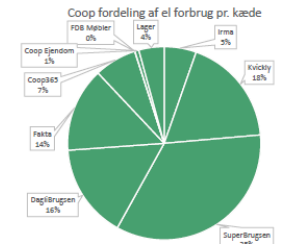
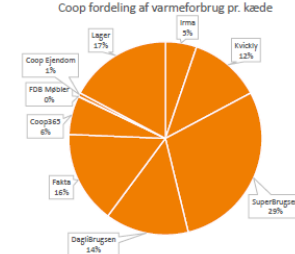
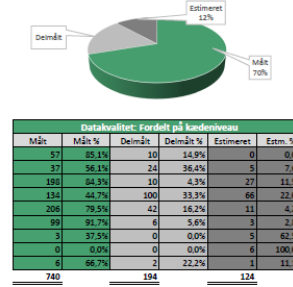
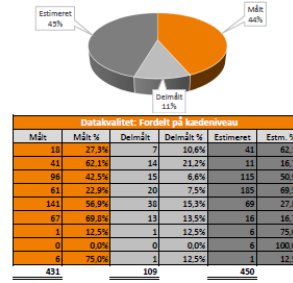
Energiform: Varme 2022 - korrigeret [kWh] - butikker i Drift, Tomgang og uden varmepumper

Kæde	Coop	B	A	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	SUM ATD
Irma	66	66	0	821.040	732.761	707.828	500.220	219.207	123.202	78.829	69.134	148.037	237.963	414.361	526.048	4.576.550
kvickly	226	88	138	4.261.972	3.809.579	3.706.985	2.581.630	1.281.712	711.344	554.369	480.904	890.663	1.358.406	2.436.437	3.295.082	25.349.172
DagligBrugsen	262	62	204	1.831.703	1.600.997	1.680.150	1.286.555	702.453	411.444	320.762	272.354	523.824	799.973	1.217.938	1.396.391	12.224.543
Fakta	248	239	9	2.293.546	2.027.070	2.078.045	1.465.227	651.852	371.970	271.282	209.092	444.231	745.238	1.196.600	1.803.586	13.557.741
Coop365	96	95	1	924.155	851.126	849.895	590.211	270.519	150.368	111.148	81.742	185.472	305.682	508.332	828.996	5.657.842
FDB Medler	8	6	2	10.144	9.883	9.692	9.997	779	63	9	14	770	5.368	6.976	8.431	60.098
Coop Ejendom	6	6	0	91.803	80.583	81.607	56.388	26.681	15.102	11.719	9.823	18.083	38.651	50.691	50.691	531.487
Lager	8	8	0	2.975.875	2.490.146	2.321.580	1.507.195	506.979	337.601	248.287	201.170	437.344	617.705	1.155.715	2.257.366	15.058.963
Sum	990	622	368	15.119.990	13.198.486	13.074.503	8.999.113	4.075.916	2.362.914	1.814.168	1.532.703	2.915.629	4.515.697	7.951.727	11.935.165	87.494.011

Energiform: El 2022 - korrigeret [kWh] - butikker i Drift, Tomgang og med varmepumper

Kæde	Coop	B	A	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	SUM ATD
Irma	67	67	0	1.531.187	1.357.465	1.484.231	1.410.686	1.532.119	1.630.477	1.721.191	1.823.807	1.535.293	1.461.625	1.310.772	1.287.624	18.086.558
kvickly	66	52	14	5.138.114	4.668.588	5.079.150	4.561.976	4.479.648	5.395.364	6.169.707	6.548.814	5.077.226	4.969.906	4.579.331	4.585.583	61.445.468
SuperBrugsen	235	96	139	9.779.590	8.816.715	9.593.162	9.011.136	9.840.401	10.334.061	11.197.112	11.672.083	9.142.442	9.290.028	8.663.848	8.667.024	116.000.403
DagligBrugsen	300	90	210	4.727.848	4.260.260	4.643.843	3.853.228	3.839.780	4.912.291	4.235.525	5.389.700	4.215.882	4.281.459	3.966.286	4.126.930	33.152.831
Fakta	259	259	0	3.976.040	3.544.200	3.693.108	3.016.128	4.033.957	4.216.027	4.489.875	4.666.037	4.052.566	3.934.412	3.465.726	3.443.978	47.546.162
Coop365	102	107	1	1.908.405	1.739.093	1.894.658	1.892.401	2.041.750	2.111.454	2.227.782	2.333.294	2.024.564	1.974.856	1.844.443	1.838.827	23.831.827
FDB Medler	8	6	2	15.237	11.801	12.795	11.840	11.672	11.064	11.943	12.616	9.913	8.560	9.910	9.992	136.944
Coop Ejendom	6	6	0	195.213	176.315	191.708	160.716	165.773	205.548	221.764	230.874	188.534	186.771	171.048	171.048	2.265.313
Lager	9	9	0	1.238.437	1.108.846	1.180.476	782.106	866.770	1.339.630	1.419.259	1.555.696	1.227.817	1.277.487	1.172.411	1.096.606	14.246.541
Sum	1.058	683	375	28.511.079	25.681.563	27.993.162	25.300.216	26.821.878	30.358.768	32.686.169	34.235.061	27.384.235	27.355.187	25.183.196	25.249.612	336.720.065

One-pager på de bærende elementer (1/2)

Hjælp din butik med at energiforbruget og styrk

Ta' flyeren med og giv den til din butik det ikke var en ide at tage kontakt for

1

Kend forbruget

Har du måleretup så du nemt og overkommeligt kan aflæse dit forbrug?
Find dit forbrugstal i [CoopNet](#) og i Os i Coop

2

Overvåg forbruget

Få overvågning på:
- El, varme og vand
- Køl/frost
Der er mange penge at spare – og du kan fokusere på butiksdrift.

Kend

Få ener sparede
Her om:
- Varm
- CO2
- Varm

Få en dialog om energiledelse i din butik.
Kontakt ISO 50001 ansvarlig: Huyen Pham
Tlf. 3029 2877
E-mail: huyen.pham@coop.dk

ISO 50001 Energiledelse

Bliv en del af Danmarks største energiledelse. Det er et lovkrav, at Coops butikker skal kunne energiforbrug enten ved Energisyn eller EnergiEnergisyn koster ca. 5.000 kr., og du får en ene. Med Energiledelse (ISO 50001) får du et værktøj optimere og reducere energiforbruget. Det er krav at have måleretup for at følge og overvåge

1

Hvad er energiledelse

- International anerkendt standard for energiledelse ISO 50001
- Værktøj til at følge og optimere energiforbruget og fastholde besparelser
- Styrker værdisæt med grøn ledelse og bedre bundlinje

2

Hvorfor interessant?

- Overvågning af forbrug på El, varme, vand, køl/frost
- Få overblik over forbrugstal i [CoopNet](#) og Os i Coop
- Energiledelsesbutikker performer 10% bedre
- Mange penge at spare - og du kan fokusere på butiksdrift

Hvad får

- Energi- og potentiales
- Tips og spar
- Værktøj til a besparelser
- Mere præcis
- Anerkendt i Certifikat

Måleretup

1

Kend forbruget

Kender du dit forbrug på el, vand og varme?
Hvis ikke?
- Hvordan sikre du løbende opfølgning på forbruget?
- Hvordan sikre du at eget energiforbrug opdages?

2

Muligheder

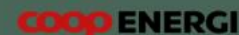
Få en screening af mulige målepunkter: for 3.000 kr.
Ca. pris pr. målepunkt:
- Vand 5.000 kr.
- Varme 5.000 kr.
- EL 3.000 kr.
- Evt. overvågning af køl og frost

3

Hvad får

- Mulighed for at energiforbrug p
- Sikre effekt af
- Mere præcis ref
- Sikre fastholdelse besparelser

Få en dialog om måleretup i din butik.
Kontakt EMS ansvarlig: Johnny Greve Andersen
Tlf. 2974 5759
E-mail: johnny.greve.andersen@coop.dk

Varmepumpe

Opvarmer du din butik med fossile brændsler så overvej at få det udskiftet til en mere bæredygtig varmekilde gennem varmepumpe. Investeringen er ofte tilbagebetalt indenfor få år og du har mulighed for at udnytte overskudsvarmen fra din køleproduktion.

1

Hvorfor

- Billigere varme.
- Reducering af kommerne CO2 afgift.
- Mere miljøvenlig varme

2

Hvad får du

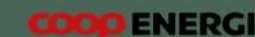
- Få en screening og projektoplæg skræddersyet fra OK det koster ca. 5.000 kr.
- Coop råder og vejleder dig i processen og sikre projektledeelse fra A-Z

3

Kend dine muligheder

- Tilbagebetalingstid heit ned til 3 år
- Energibesparelse heit op til 50%
- Søg energitilskud selv eller i gennem vores samarbejdspartner NGS.

Få en dialog om varmepumpe i din butik.
Kontakt projektleder: Mimoun Kadim
Tlf. 2835 6887
E-mail: mimoun.kadim@coop.dk

Hvordan hænger drift af dagligvarehandel sammen med energi? Ved at indtænke energi i driften, får du miljøvenlige løsninger, som både er driftssikker og reducerer energiforbruget.
Her mere om dine muligheder hos Coop Energi.

Få en dialog om energiscreening i din butik.
Kontakt projektleder: Rebecca Sondrup Frandsen
Tlf. 2857 3186
E-mail: rebecca.sondrup.frandsen@coop.dk

One-pager på de bærende elementer (2/2)

Varmegenvinding

Genanvend grøn overskudsvarme fra din køle i dæk op til 80% af dit varmebehov. Har du fjernvarme kan du med fordel sælge din overskudsproduktion til fjernvarme nettet. Det kræver at du har et CO2 køleanlæg for at u overskudsvarmen

1

Hvorfor

- Reducer varme udgiften.
- Reducering af kommende CO2 afgift.
- Mere miljøvenlig varme

2

Hvad får du

- Få en gratis og uforpligtende screening og projektoplæg.
- Coop råder og vejleder dig i processen og sikre projektlejse fra A-Z

3

Kend dine muligheder

- Tilbagebetaling til 3 år
- Dæk op til 80% af varmebehov
- Søg energitilskud selv eller i gennem vores samarbejdspartner NGS.

Få en dialog om solceller i din butik. Kontakt projektleder: Ouafae Dalsgaard Tlf. 2556 0825 E-mail: ouafae.dalsgaard@coop.dk

Solceller

Spar 20% på din elregning om året ved at solceller. Vores samarbejdspartner tilbyder kWh og op efter, hvis man ønsker et mindre købe en hardware pakke med solceller og opsætningen. Der kan ikke søges tilskud til

1

Hvorfor

- Få billigere EL, det er på sigt en meget rentable investering.
- Spar 20% årligt på din elregning.
- Udnyt dit tag og få billig strøm

2

Hvad får du

- Få et uforpligtende tilbud. Det giver dig en indikation om:
- Du har mulighed for solceller
- Hvor stort et anlæg
- Hvor mange kWh kan du spare

Kend dine muligheder

- Tilbagebetaling ca. 7 år
- Spar 20% forbrug
- Forvent tagmål bygget

Energitilskud

Når du investere i energioptimering, så kan du søge energitilskud. Du kan vælge at gøre det selv eller Samarbejdspartner NGS (Nordic Green Solution Energitilskuddet skal søges inden ordre afgives! NGS tager de 30% af tilskuddet. Her i er det med ikke betaler nogen omkostning, hvis projektet ikke bliver noget.

1

Hvorfor

Du skal søge energitilskuddet fordi det er et direkte tilskud til din energioptimering. OBS! Du kan ikke søge energitilskud til solceller

2

Hvornår

Energitilskuddet skal søges før der er afgivet en ordre. Dvs. ønskes der at investeres i en varmepumpe, skal tilskuddet søges inden den bestilles

3

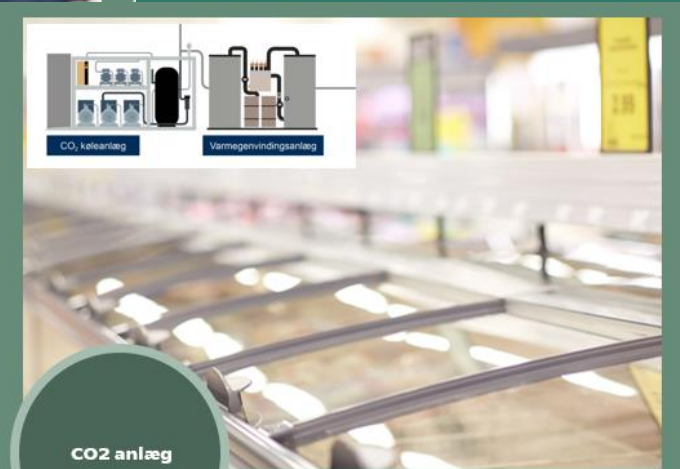
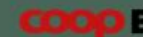
Hvor

Du kan selv søge eller NGS kan hjælpe dig med at få maksimalt tilskuddet. Yderligere søges forskelligt såsom LAG midt

Få en dialog om energitilskud i din butik.

Kontakt NGS: Kristian Bloch-Hansen Tlf. 2759 6685

E-mail: kbh@ngs.dk

CO2 anlæg

Har du udskiftet dit køleanlæg til CO2? Hvis ikke så er det vigtigt, at du begynder at tænke i den retning. I 2030 serviceres vores gamle anlæg med freon ikke og fra 2025 ser vi ind i afgift stigninger på freon. Anlægget afskrives efter 10 år og dig op mod 125.000 kWh

1

Hvorfor

- Undgå dyre afgift stigninger
- Billigere drift
- Udnyt overskudsvarmen mod op til 80%

2

Hvad får du

- Få en gratis og uforpligtende screening og projektoplæg fra Coop Etablering.
- Coop råder og vejleder dig i processen og sikre projektlejse fra A-Z

3

Kend dine muligheder

- Anlægget er afskrevet efter 10 år
- Udnyt overskudsvarmen og dæk op til 80% af dit varmebehov
- Søg energitilskud selv eller i gennem vores samarbejdspartner NGS.

Få en dialog om udnyttelse af overskudsvarme i din butik.

Kontakt projektleder: Casper Jensen Tlf. 2844 7206

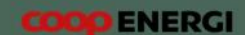
E-mail: casper.jensen@coop.dk

Få en dialog om CO2 køleanlæg i din butik.

Kontakt projektleder: Flemming Kristensen Tlf. 51 59 49 07

E-mail: Flemming.kristensen.ejd@coop.dk

Kommunikation & Vidensdeling

- Energiledelsescertificering
- Os i Coop app
- Sparevideo
- Spareråd
- Sparekatalog
- Nudging med klistermærker
- Cases fra pilot projekter
- Konkurrencer, quizz, læring
- Pauseskærm og infoskærm
- Landingpage, nyhedsmails, butikskommunikation
- SOME m.m.

Coops hvad har vi fået ud af det

- Digital platform til at vurdere, optimere, drifte energiforbruget i Coops ejendomme
- Bedre leverandørstyring og sparring
- Direkte talerør til ledelsen
- Løftestang til at fastholde fokus på energi
- Resultat af fokus på Energiledelse kan se direkte på bundlinjen - se graf

coop ENERGI

Coops hvad har vi fået ud af det?

- 2016-2019: 20% besparelse (indført Energiledelse)
- 2019-2021: stagneret (fjernet fokus , mister certificeringen - uden Energiledelse)
- 2021-2022: 10% besparelse ovenpå en besparelse (indført Energiledelse igen)
- **Coop har sparet over 39 mio. kWh i 2022 svarende til 10.000 husstandes energiforbrug**

**coop vinder
international
anerkendt
energipris**

**Som den første
danske virksomhed
nogensinde**

**Hvordan ser
fremtiden ud for
Coop?**

Dialog & spørgsmål

COOP ENERGI

